

The beauty and the beast

Ruud Slotboom bespreekt:

Sara Parkin, *Petra Kelly, Leven en dood van een gedreven politica* (Babylon De Geus, Amsterdam 1995) 286 blz., prijs f35,00.

Op 19 oktober 1992 vond de politie in een huis in de buurt van Bonn de stoffelijke resten van twee mensen. Omdat ze al enkele dagen daarvoor waren overleden, was identificatie moeilijk. Maar al snel werd vermoed dat het om twee bekende personen moest gaan: Petra Kelly en Gert Bastian.

Dat vermoeden werd korte tijd later bevestigd. De politie sloot uit dat iemand van buiten de twee had vermoord. De conclusie luidde: dubbele zelfmoord. Maar de politie had die woorden nog niet uitgesproken of er werd aan getwijfeld: was het niet moord én zelfmoord? Met andere woorden, had Gert Bastian niet eerst Petra Kelly in haar slaap vermoord en vervolgens de hand aan zichzelf geslagen?

Voor Sara Parkin, schrijfster van *Petra Kelly, Leven en dood van een gedreven politica*, is het antwoord duidelijk. Ze kende Petra Kelly persoonlijk en is ervan overtuigd dat ze nooit zelfmoord zou plegen. Voor haar is Gert Bastian een moordenaar.

Sterker nog, in haar boek wordt Bastian tot de grote boeman, die Petra Kelly eerst fi-guurlijk dooddrukte met z'n bezorgdheid, en vervolgens letterlijk een einde maakte aan haar leven.

Petra Kelly

Petra Karin Lehmann werd in 1947 geboren in Günzburg in Beieren. Het huwelijk van haar ouders was geen succes en ze gingen al snel uit elkaar. Toen Petra tien jaar was, ontmoette haar moeder de Amerikaanse luitenant-kolonel John Edward Kelly. Ze trouwden en Petra kreeg de naam van haar tweede

vader. In 1959 vertrok de familie naar de Verenigde Staten, waar Petra volwassen werd. Ze studeerde aan de *School of International Service* in Washington. Haar grote voorbeelden waren - weinig verrassend voor die tijd - John F. Kennedy en Martin Luther King. Vooral het geweldloze verzet van de laatste maakte diepe indruk.

In 1967 kreeg het halfzusje van Petra, Grace Kelly, kanker. Drie jaar later zou ze eraan sterven. Voor Petra was dit een ingrijpende gebeurtenis. Ze was emotioneel volledig van slag door het lijden van haar zusje en kon haar dood nauwelijks verwerken. Ze was ervan overtuigd dat de ziekte het gevolg was van het misbruik dat de mens van de natuur maakte. De kernproeven en kernreactoren vergiftigden volgens haar het milieu.

Na het overlijden van Grace zouden de politieke strijd en Petra's gevoelens onlosmakelijk aan elkaar zijn verbonden.

Ondanks de problemen in Petra's persoonlijke leven verliep haar carrière voorspoedig. Door haar spontaniteit en enthousiasme leerde ze veel mensen kennen.

Na de dood van haar zusje keerde ze terug naar Europa. In Amsterdam begon ze aan een studie aan het *Europa Instituut* en dankzij een stage kwam ze terecht bij de Europese Commissie in Brussel. Daar had ze een geruchtmakende affaire met Sicco Mansholt, de toenmalige voorzitter van de commissie. In Duitsland raakte ze betrokken bij de protesten tegen de plaatsing van kruisraketten en Pershings II. Ze trad steeds vaker op de voorgrond als spreker tijdens vredesdemonstraties en acties tegen kernenergie.

In die periode leerde ze Gert Bastian kennen, een generaal-majoor die ontslag had

kleio

nummer 2/96
pagina's 34 en 35

genomen uit de Bundeswehr uit protest tegen de kruisraketten.

'Die Grünen'

Samen met de milieu-activist Otto Schily gaf Petra Kelly de aanzet tot de vorming van de milieupartij *Die Grünen*. De eerste poging om in het parlement te komen mislukte, maar in 1983 was het raak.

De pers dook bovenop de nieuwe parlementariërs, die zich niet alleen anders gedroegen, maar er ook heel anders uitzagen. Ineens zaten er mensen met T-shirts tussen de grijze kostuums en mantelpakjes. Voor Petra Kelly was dit 'her finest hour'. Actief en gedreven als ze was stond ze eindelijk op het belangrijkste platform. Maar een groot succes werd haar periode als parlamentslid niet. De partij raakte verstrikt in een vernietigende strijd tussen een pragmatische en een ideologische vleugel. Eindeloze discussies tussen de *Reals* en de *Fundis*, met daartussenin de *Neutrals*, brachten de partij aan de rand van de afgrond.

Petra Kelly's rol in de partij werd kleiner. Ze hield zich op den duur alleen nog maar bezig met zaken die voor haar belangrijk waren, zoals de situatie in Tibet. De verhouding met de partij werd steeds slechter. *Die Grünen* hadden besloten dat de hele fractie na twee jaar plaats moest maken voor nieuwe parlementariërs, het rotatie-systeem. Petra voelde daar niets voor en weigerde te vertrekken.

Hoewel ze lid bleef van de partij, raakte ze steeds meer geïsoleerd. In 1987 werd ze nog wel herkozen, maar in 1990 ging het mis. *Die Grünen* sloegen tijdens het Duitse herenigingsproces de plank volledig mis: de kiezers namen het de partij kwalijk dat ze tegen de eenwording waren. De partij haalde de kiesdrempel niet en dreigde te verdwijnen. Petra Kelly trok zich met Gert Bastian helemaal terug in haar persoonlijke leven. In de partij had ze nauwelijks nog vrienden. Ze publiceerde nog wel met enige regelmaat artikelen en presenteerde zelfs (zonder veel succes) een milieuprogramma op televisie, maar daar bleef het bij.

In oktober 1992 voltrok zich het drama dat een eind maakte aan haar leven.

Het boek

Sara Parkin heeft dit boek met liefde geschreven. Ze draait er niet omheen: ze ziet haar vriendin Petra Kelly als een van de

Maart 1983; naar de Bondsdag. Van links naar rechts: Gert Bastian, Petra Kelly, Otto Schily en Marieluise Beck.

grootste politici van deze eeuw. Objectiviteit heeft ze zeker niet nagestreefd, en dat kan de lezer met enige goede wil haar wel vergeven. Maar om nu een boek te schrijven, waarin Petra Kelly als een soort Florence Nightingale van de jaren tachtig naar voren komt, gaat te ver. Dat doet Kelly geen recht, maar komt ook het boek niet ten goede.

Bij een biografie vraagt de lezer zich - bewust of onbewust - af of de persoon tot leven komt. Parkin slaagt daar nauwelijks in. Petra Kelly wordt beschreven als een gedreven, openhartige, eerlijke, soms wat naïeve, vrouw die ten strijde trekt tegen het onrecht. Natuurlijk, kritiek ontbreekt niet: zo vertelt Parkin dat Kelly nogal chaotisch was en niets moest hebben van praktische partijzaken. Maar het beeld dat ze schetst is toch vooral eenzijdig positief.

Tegenover de *beauty* staat het *beast*: Gert Bastian. Parkin wijst hem niet alleen als moordenaar aan, maar suggereert ook dat hij eerst een halve nazi en vervolgens een halve Stasi-spion was. Bewijzen daarvoor

ontbreken, maar het kon haast niet anders, zo redeneert ze.

Los van het feit of Bastian Petra Kelly heeft vermoord, waarvoor inderdaad enkele aanwijzingen zijn, is het belachelijk om hem zonder bewijsvoering van alles en nog wat te beschuldigen.

Sara Parkin is er al met al niet in geslaagd een goede biografie te schrijven. Dat is jammer, want Petra Kelly had dat wel verdiend. Het zou me niet verbazen wanneer zo'n boek in de komende jaren alsnog wordt geschreven.

